

Timpul unei prezențe (V): Paștele, am înviat și încă sunt cu tine

Timpul pascal, o explozie de bucurie, se întinde de la Vigilia Pascală până la duminica Rusaliilor. În aceste cincizeci de zile, Biserica ne învăluie în bucuria ei pentru victoria Domnului asupra morții. Cristos trăiește și vine în întâmpinarea noastră.

05.04.2026

„Veniți, binecuvântații Tatălui Meu, moșteniți Împărăția pregătită pentru voi de la întemeierea lumii, aleluia”[1]. Timpul pascal este o anticipare a fericirii pe care Isus Cristos ne-a câștigat-o prin victoria Sa asupra morții. Domnul „a fost dat pentru păcatele noastre” și a înviat „pentru îndreptățirea noastră”[2]: pentru ca, rămânând în El, bucuria noastră să fie deplină[3].

În ansamblul Anului liturgic, timpul pascal este „timpul forte” prin excelență, deoarece mesajul creștin este o veste plină de bucurie care izvorăște din mântuirea realizată de Domnul în „Paștele” Său, trecerea Sa de la moarte la viața nouă. „Timpul pascal este timp de bucurie, o bucurie care nu se limitează la această perioadă a anului liturgic, ci se așază în orice moment în inima creștinului. Pentru că Cristos trăiește: Cristos nu este o figură care a trecut, care a existat într-un timp și a plecat,

lăsându-ne o amintire și un exemplu minunate”[4].

Ceea ce doar „câțiva martori aleși mai dinainte de Dumnezeu”[5] au putut experimenta în aparițiile Celui Înviat ni se dă acum în liturgie, care ne face să re trăim aceste mistere. Așa cum predica Papa sfânt Leon cel Mare, „toate cele legate de Răscumpărătorul nostru, care înainte erau vizibile, au trecut acum în rituri sacramentale”[6]. Este sugestiv obiceiul creștinilor din Orient care, conștienți de această realitate, încă din dimineața Duminicii Învierii își dau sărutul pascal: „Christos anesti”, Cristos a înviat; „alithos anesti”, cu adevărat a înviat.

Liturgia latină, care în noaptea sfântă de sâmbătă își revărsa bucuria în Exsultet, o concentrează în Duminica Paștelui în frumosul introito Resurrexi: „am înviat și încă sunt cu tine, ai pus mâna Ta peste

mine; înțelepciunea Ta a fost minunată”[7]. Punem pe buzele Domnului, cu delicatețe, în termeni de rugăciune filială caldă către Tatăl, experiența inefabilă a Învierii, trăită de El în zorii zilei de duminică. Astfel ne încuraja sfântul Josemaría în predica sa să ne apropiem de Cristos, știindu-ne contemporanii Lui: „am vrut să amintesc, fie și pe scurt, câteva aspecte ale acestei vieți actuale a lui Cristos — Iesus Christus heri et hodie; ipse et in sæcula —, pentru că aici se află temelia întregii vieți creștine”[8]. Domnul vrea să ne adresăm Lui și să vorbim despre El nu la trecut, ca despre o amintire, ci percepând „astăzi”-ul Său, actualitatea Sa, prezența Sa vie.

Cincizecimea pascală

Cu mult înainte de a exista Postul Mare și celelalte timpuri liturgice, comunitatea creștină celebra deja această cincizecime de bucurie. Cine,

În aceste zile, nu își exprima bucuria era considerat ca unul care nu a înțeles esența credinței, deoarece „cu Isus Cristos se naște și renaște mereu bucuria”[9]. Această sărbătoare atât de îndelungată ne sugerează în ce măsură „suferințele timpului prezent nu se pot compara cu gloria viitoare care se va descoperi în noi”[10]. În acest timp, Biserica trăiește deja bucuria pe care Domnul i-o pregătește: ceva ce „ochiul nu a văzut, urechea nu a auzit și la inima omului nu s-a suit”[11].

Acest sens escatologic, de anticipare a cerului, se reflectă de secole în practica liturgică de a suprima lecturile din Vechiul Testament în timpul pascal. Dacă întreaga Veche Alianță este pregătire, Cincizecimea pascală celebrează, dimpotrivă, realitatea Împărăției lui Dumnezeu deja prezentă. În Paște, totul a fost reînnoit și nu mai este loc pentru prefigurări acolo unde totul este

împlinire. De aceea, în timpul pascal, liturgia proclamă, alături de al patrulea Evangheliu, Faptele Apostolilor și cartea Apocalipsei: cărți luminoase, care au o afinitate deosebită cu spiritualitatea acestui timp.

Scriitorii din Orientul și Occidentul creștin au contemplat ansamblul Cincizecimii pascale ca pe o singură și îndelungată zi de sărbătoare. De aceea, duminicile acestui timp nu se numesc a doua, a treia, a patra... *după Paște*, ci, pur și simplu, duminici *de Paște*. Întregul timp pascal este ca o singură mare duminică; duminica ce a făcut duminici pe toate duminicile. În același mod se înțelege și duminica Rusaliilor, care nu este o sărbătoare nouă, ci ziua de încheiere a mării sărbători a Paștelui.

Când sosea Postul Mare, unele imnuri din tradiția liturgică a

Bisericii rosteau „aleluia” cu un ton de rămas-bun. În schimb, liturgia pascală se desfată în acest cânt, deoarece „aleluia” este anticiparea cântării noi pe care o vor intona în cer cei botezați[12], care deja acum se știu înviați împreună cu Cristos. De aceea, în timpul pascal, atât refrenul psalmului responsorial, cât și finalul antifonelor Liturghiei repetă frecvent această aclamație, care unește imperativul verbului ebraic *hallal* –a lăuda– și *Yahveh*, numele lui Dumnezeu.

„Fericit acel aleluia pe care îl vom cânta acolo” —spune sfântul Augustin într-o omilie—. „Va fi un aleluia sigur și fără teamă, pentru că acolo nu va fi niciun dușman, nu se va pierde niciun prieten. Acolo, ca și aici acum, vor răsuna laudele divine; dar cele de aici vin de la cei care sunt încă în dificultăți, cele de acolo de la cei care sunt deja în siguranță; aici de la cei care trebuie să moară, acolo

de la cei care vor trăi pentru totdeauna; aici de la cei care speră, acolo de la cei care deja posedă; aici de la cei care sunt încă pe drum, acolo de la cei care au ajuns deja la patrie”[13].

Sfântul Ieronim scrie că, în primele secole în Palestina, acest strigăt devenise atât de obișnuit încât cei care arau câmpurile spuneau din când în când: „*aleluia!*”. Iar cei care vâsleau în bărci pentru a-i transporta pe călători de pe un mal pe altul al unui râu, când se întâlneau, strigau: „*aleluia!*”. „O bucurie profundă și senină cuprinde Biserica în aceste săptămâni ale timpului pascal; este cea pe care Domnul nostru a voit să o lase moștenire tuturor creștinilor (...); o bucurie plină de conținut supranatural, pe care nimeni și nimic nu ne-o poate lua, dacă noi nu o permitem”[14].

Octava Paștelui

„Primele opt zile ale timpului pascal constituie «octava Paștelui» și sunt celebrate ca solemnități ale Domnului”[15]. În vechime, în timpul acestei octave, episcopul Romei celebra *stationes* ca un mod de a-i introduce pe nofiți în triumful acelor sfinți deosebit de semnificativi pentru viața creștină a Cetății. Era o anumită „geografie a credinței”, în care Roma creștină apărea ca o reconstruire a Ierusalimului Domnului. Se vizitau mai multe bazine romane: în Vigilia pascală *statio* avea loc la San Giovanni in Laterano; duminica la Santa Maria Maggiore; luni la San Pietro din Vatican; marți la San Paolo fuori le Mura; miercuri la San Lorenzo fuori le Mura; joi în bazilica Sfinților Apostoli; vineri la Santa Maria *ad Martyres*; iar sâmbătă, din nou, la San Giovanni in Laterano.

Lecturile acelor zile erau în legătură cu locul celebrării. Astfel, de exemplu, miercurea statio se celebra în bazilica San Lorenzo fuori le Mura. Acolo Evanghelia proclamată era pasajul cu jarul aprins[16], în clară aluzie la tradiția populară romană, care povestește cum diaconul Laurențiu a fost martirizat pe un grătar. Sâmbăta octavei era ziua în care neofiții depuneau haina albă cu care fuseseră îmbrăcați la botezul lor în timpul Vigiliei pascale. Prima lectură era, de aceea, îndemnul lui Petru care începe cu cuvintele „*deponentes igitur omnem malitiam...*”[17]: lepădând, așadar, orice răutate...

Părinții Bisericii vorbeau adesea despre duminică drept „a opta zi”. Situată dincolo de succesiunea septenară a zilelor, duminica evocă începutul timpului și sfârșitul său în veacul viitor[18]. De aceea, vechile baptisterii, precum cel de la San

Giovanni in Laterano, aveau formă octogonală; catecumenii ieșeau din izvorul baptismal pentru a începe viața lor nouă, deschisă deja spre a opta zi, spre duminică ce nu se sfârșește. Astfel, fiecare duminică ne amintește că viața noastră se desfășoară în timpul Învierii.

Înălțarea și Rusaliile

„Prin înălțarea Sa, Domnul înviat atrage privirea Apostolilor și și privirea noastră spre înălțimile cerului pentru a ne arăta că ținta drumului nostru este Tatăl”[19].
Începe timpul unei prezențe noi a Domnului: pare că este mai ascuns, dar într-un anumit fel este mai aproape de noi; începe timpul liturgiei, care este în întregime o mare rugăciune către Tatăl, prin Fiul, în Duhul Sfânt; o rugăciune „pe un curs lin și larg”[20].

Isus dispare din privirea apostolilor, care poate rămân la început tăcuți. „Nu știm dacă în acel moment și-au dat seama că tocmai înaintea lor se deschidea un orizont magnific, infinit, punctul final al pelerinajului pământesc al omului. Poate au înțeles acest lucru abia în ziua Rusaliilor, luminați de Duhul Sfânt”[21].

„Dumnezeule atotputernic și veșnic, care ai voit să cuprinzi sacramentul Paștelui în misterul celor cincizeci de zile...”[22]. Biserica ne învață să recunoaștem în această cifră limbajul expresiv al revelației. Numărul cincizeci avea două ritmuri importante în viața religioasă a lui Israel: sărbătoarea Rusaliilor, la șapte săptămâni după începerea secerișului; și sărbătoarea jubileului, care declara sfânt anul cincizeci: un an dedicat lui Dumnezeu, în care fiecare își recăpăta proprietatea și fiecare se putea întoarce la familia

sa[23]. În timpul Bisericii,
„sacramentul Paștelui” cuprinde cele
cincizeci de zile după Învierea
Domnului, până la venirea Duhului
Sfânt la Rusalii. Dacă, în limbajul
liturgiei, Postul Mare înseamnă
convertirea la Dumnezeu cu tot
sufletul, cu toată mintea, cu toată
inima, Paștele înseamnă viața
noastră nouă de „împreună-înviați”
cu Cristos. „*Igitur, si consurrexistis
Christo, quæ sursum sunt quærite:*
așadar, dacă ați înviat împreună cu
Cristos, căutați cele de sus, unde
Cristos șade la dreapta lui
Dumnezeu”[24].

La împlinirea acestor cincizeci de
zile, „ajungem la culmea bunurilor și
la metropola tuturor
sărbătorilor”[25], căci, inseparabilă
de Paște, ea este ca „Mama tuturor
sărbătorilor”. „Adunați —spunea
Tertulian păgânilor din vremea sa—
toate sărbătorile voastre și nu veți
ajunge la cincizecimea

Rusaliilor”[26]. Rusaliile sunt, aşadar, o duminică de încheiere, de plinătate. În această Solemnitate trăim cu uimire cum Dumnezeu, prin darul liturgiei, actualizează dăruirea Duhului care a avut loc la începuturile Bisericii.

Dacă la Înălţare Isus „a fost ridicat la cer pentru a ne face părtaşi la dumnezeirea Sa”[27], acum, în ziua Rusaliilor, Domnul, şezând la dreapta Tatălui, comunică viaţa Sa divină Bisericii prin revărsarea Paracletului, „rod al Crucii”[28]. Sfântul Josemaría trăia şi ne încuraja să trăim cu acest sens de prezent peren: „Ajută-mă să cer o nouă Rusalii, care să aprindă din nou pământul”[29].

Se înţelege astfel şi de ce sfântul Josemaría dorea să înceapă unele mijloace de formare ale Lucrării rugând o rugăciune tradiţională a Bisericii, care se găseşte, de exemplu,

în Liturghia votivă a Duhului Sfânt:
„Deus, qui corda fidelium Sancti Spiritus illustratione docuisti, da nobis in eodem Spiritu recta sapere, et de eius semper consolatione gaudere”[30]. Cu cuvintele liturgiei, Îl implorăm pe Dumnezeu Tatăl ca Duhul Sfânt să ne facă în stare să apreciem, să gustăm sensul lucrurilor lui Dumnezeu; și cerem, de asemenea, să ne bucurăm de mângâierea încurajatoare a „Marelui Necunoscut”[31]. Pentru că „lumea are nevoie de curajul, de speranța, de credința și de perseverența ucenicilor lui Cristos. Lumea are nevoie de roadele, de darurile Duhului Sfânt, așa cum le enumeră sfântul Paul: «iubire, bucurie, pace, răbdare, bunătate, binefacere, fidelitate, blândețe, stăpânire de sine» (Gal 5,22). Darul Duhului Sfânt a fost dat din belșug Bisericii și fiecăruia dintre noi, pentru ca să putem trăi cu credință autentică și caritate lucrătoare, pentru ca să

putem răspândi sămânța
reconcilierii și a păcii”[32].

[1] *Liturghierul Roman*, Miercuri din
Octava Paștelui, Antifon la intrare.
Cf. *Mt* 25,34.

[2] *Rm* 4,25.

[3] Cf. *In* 15, 9-11.

[4] Sd. Josemaría, *E Cristos care trece*,
nr. 102.

[5] *Fap* 10, 41.

[6] Sf. Leon Cel Mare, *Sermo* 74, 2 (PL
54, 398).

[7] *Liturghierul Roman*, Duminica
Învierii, Antifon la intrare. Cf. *Sal* 138
(139),18.5-6.

[8] *E Cristos care trece*, nr. 104. Cf.
Evr 13,8.

[9] Francisc, Exortăția Apostolică *Evangelii Gaudium*, 24-XI-2013, nr. 1.

[10] *Rm* 8,18.

[11] *1 Cor* 2,9.

[12] Cf. *Ap* 5,9

[13] Sf. Augustin, *Sermo* 256, 3 (PL 38, 1193).

[14] Fericitul Álvaro, *Caminar con Jesús*, Cristiandad: Madrid, 2014, 197.

[15] *Liturghierul Roman*, Norme universale din Anul Liturgic, nr. 24.

[16] *In* 21,9.

[17] *1 Petr* 2,1.

[18] Cf. Sf. Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea Apostolică *Dies Domini*, 31-V-1998, nr. 26.

[19] Francisc, *Regina Coeli*, 1-VI-2014.

[20] *Drum*, nr. 145.

[21] Benedict al XVI-lea, *Omilia*, 28-V-2006.

[22] *Liturghierul Roman*, Veghe din Duminica Rusalii, colectă.

[23] Cf. *Lv* 23, 15-22; *Nm* 28,26-31; *Lv* 25,1-22.

[24] *Col* 3,1.

[25] Sf. Juan Gură de Aur, *Omilia II de Sancta Pentecoste* (PG 50, 463).

[26] Tertulian, *De idolatria* 14 (PL 1, 683).

[27] *Liturghierul Roman*, Înălțarea Domnului, prefață.

[28] *E Cristos care trece*, nr. 96.

[29] Sf. Josemaría, *Brazdă*, nr. 213.

[30] *Liturghierul Roman*, Liturghia votivă în cinstea Duhului Sfânt, colectă.

[31] Cf. *E Cristos care trece*, nn.
127-138.

[32] Francisc, *Omilia în Solemnitatea
Rusaliilor*, 24-V-2015.

Félix María Arocena

.....

pdf | document generat automat din
[https://opusdei.org/ro-ro/article/timpul-
unei-prezente-v-pastele-am-inviat-si-
inca-sunt-cu-tine/](https://opusdei.org/ro-ro/article/timpul-unei-prezente-v-pastele-am-inviat-si-inca-sunt-cu-tine/) (05.04.2026)